

12 באוגוסט 2018
א' באלול תשע"ח

עלון מס' 8

מידעון

לדעת יתר לקבלת עזר

מידעון למשפחות נפגעי טרור

יוצא לאור ע"י
זק"א ישראל
ילדים של החיים
03-6164444

מיצוי זכויות

מה קורה כשהנפגע נפגע מרצף אירועים ביטחוניים?

המוסד לביטוח לאומי הוציא חוזר בעניין זה במאי 2018. מטרת החוזר היא למנוע מקרים של דחייה או אי קבלה של טפסי תביעה שבהם לא מצוין תאריך כיוון שהנפגעים נפגעו בהם כתוצאה מרצף אירועים ביטחוניים ולא ניתן להצביע על תאריך מדויק. על מנת למנוע תיקון חקיקה בנושא ולפתור את הסוגיה ברמה המנהלית, אגף איבה, יחד עם הלשכה המשפטית, הלשכה הרפואית, הרשות המאשרת במשרד הביטחון והייעוץ המשפטי של ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, בתיאום עם לשכתו של ח"כ חיים ילין, על נוסח מוסכם בטופס התביעה.

פתח דבר

ח"כ ילין הגיש את הצעת חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה (תיקון-פגיעה נפשית כתוצאה מפגיעות איבה רבות ותכופות) התשע"ו-2016. בעיקרם של דברים, ביקש ח"כ ילין לטפל במצבם של מי שנפגעו פגיעה נפשית כתוצאה מפגיעות רבות ותכופות, וזאת אף אם לא ידעו להצביע על אירוע אחד, מוגדר בזמן. התיקון נדרש, לגישת ח"כ ילין לאור הנזק הנפשי המתמשך שנגרם לילדים תושבי עוטף עזה. הרקע להצעת חקיקה זו, נבע מהקושי של נפגעים להצביע על אזעקה אחת או אירוע אחד אשר גרמו לנזק. לטענתו נדרשו הנפגעים "להמציא" תאריך פיקטיבי וכי תביעות נדחו או לא נתקבלו באם לא צוין תאריך בטופס התביעה.

הגשת תביעה

טופס התביעה בל 580 שונה ומאפשר למבוטח לא לציין תאריך פגיעה ולציין במקום זאת רצף אירועים. הנוסח

שצורף לטפסי התביעה הוא: "לידיעתך, אם מדובר בפגיעה שהיא כתוצאה מרצף של אירועים ביטחוניים והצטברות חריגה של פגיעות בפרק זמן תחום וקצר, תאר באיזה פרק זמן מדובר, אופן הפגיעה או מעורבותך באירועים ומדוע רצף זה חריג לעומת תקופות אחרות".

דחייה/אישור

אין לדחות קבלה של טופס תביעה. גם מקום בו טופס מולא באופן חלקי, יש לקבלו ואז לפעול בהתאם לתקנות הביטוח הלאומי (הגשת תביעה לגמלה ואופן תשלומה). יודגש כי האמור נכון על אחת כמה וכמה שעה שמדובר בתביעה לתגמולי איבה, שם הרשות המאשרת במשרד הביטחון היא זו אשר רשאית לקבל או לדחות את התביעה טרם הטיפול על ידי המוסד לביטוח לאומי.

הוראות לביצוע

כיום, בטופס התביעה לתגמולי איבה, נדרש המבוטח לציין תאריך ושעה פרטניים של האירוע. הצורך בתיאור מדויק של האירוע מביא פעמים רבות לדחיית התביעה (וזאת שלא כדין ע"י פקידי המוסד לפני העברת הנושא לטיפול הרשות המאשרת). גם עורכי הדין מטעמנו במסגרת ועדות הערר על החלטות הרשות המאשרת נוקטים בגישה זו. לפיכך אם אין מועד פגיעה מדויק יש לאפשר לנפגע לכתוב את רצף האירועים ולא לדחות את התביעה.

חשוב לדעת!

יש להדגיש כי יש לציין שרשרת של אירועים חריגים מתמשכים ולא מתח מתמשך. על המבוטח להבהיר בטופס מה היו האירועים בשרשרת, לפחות תאריכים אם לא שעות מדויקות. כמו כן, יש צורך להוכיח שהמבוטח אכן היה מעורב בכל האירועים.

מידע

"בית חם" זק"א ישראל בשיתוף פעולה מיוחד לליזוי ותמיכה רגשית במשפחות נפגעי הטרור

ארגון זק"א ישראל המלווה משפחות נפגעי טרור ותאונות דרכים סיכם על מיזם ייחודי בשיתוף עמותת "בית חם" במסגרתו יקבלו בני המשפחות סיוע ומענה רגשי ונפשי על מנת להתמודד עם האתגרים הכבדים המונחים לפתחם עם כניסתם לעולם השכול.

מפגש מיוחד קיימו ראשי זק"א ישראל ועמותת 'בית חם' במהלכו הוחלט על שיתוף הפעולה. בפגישה השתתפו הרב אריה מונק - מנכ"ל בית חם, הרב חיים הורביץ - רב ארגון זק"א ישראל וחזי שבקס - מנכ"ל זק"א ישראל.

במסגרת שיתוף הפעולה בין הארגונים תלווה עמותת "בית חם" את משפחות הנפגעים ותעניק להם סיוע ומענה מקצועי בהיבט הרגשי. כמו כן הוחלט כי יוקם צוות טיפולי מיוחד משותף ל"בית חם" זק"א ישראל שירכו את התיקים המיוחדים של המשפחות על מנת להעניק להם ליזוי וייעוץ פסיכולוגי, שרותי עו"ס, פסיכולוגים, פסיכיאטרים, תמיכה נפשית וכל הסיוע הנדרש.

הרב אריה מונק מנכ"ל "בית חם": "אני מברך על שיתוף הפעולה וחושב שהוא חשוב מאד. אנחנו נתמוך ונסייע מקצועית על מנת להקל על ההתמודדות של משפחות נפגעי הטרור ותאונות הדרכים".

חזי שבקס מנכ"ל ארגון זק"א ישראל: "אני מברך את עמותת בית חם ואת העומד בראשה הרב אריה מונק על שיתוף הפעולה המבורך ועל הרצון לתת ולסייע למשפחות נפגעי הטרור ותאונות הדרכים. מדובר במשפחות אשר חוות התמודדות ואתגרים לא פשוטים, ולכן החיבור עם בית חם יכול לחולל מהפכה של ממש עבור המשפחות".

לתיאום פגישה עם בית חם יש ליצור קשר עם המחלקה:

בטלפון: 1-800-22-30-20

שעות מענה טלפוני: 09:00-14:00 ו-17:00-21:00.

רקע

מתוך הידע והניסיון שנצברו בארץ ובעולם, ידוע שילדים רבים מגיבים לאירועי מלחמה ו/או הסלמה אזורית בקשיים התנהגותיים, לימודיים ופסיכולוגיים, הנמשכים גם זמן רב לאחר שהאירועים הטראומטיים חלפו לכאורה.

הקשיים רבים וחריפים במיוחד בקרב אותם ילדים שלהם היסטוריה של טראומות מצטברות, בעיות רגשיות וקשיי התמודדות גם בימים כתיקונם. יש חשש גדול שילדים ובני נוער השוהים במסגרות חוץ ביתיות הם פגיעים במיוחד.

על מנת להבין את השפעות של הסלמה אזורית על מצבם הרגשי של בני הנוער והילדים, נבחן היבטים שונים של המלחמה, ונסקור בקצרה את עיקרי הדברים.

השפעת השהייה במקלטים על הילדים ובני הנוער

השמעת האזעקות והצורך בשהייה במקלטים שיבשו את סדרי היום והפעילויות של הילדים ובני הנוער. אלו גורמים לפגיעה בשגרת החיים ולערעור תחושת היציבות והביטחון של הילדים. על כן, לחזרה לשגרת הלימודים ולסדר יום קבוע ורווי פעילויות פנאי והעשרה יש חשיבות גבוהה במיוחד.

עזיבת הבית לפרקי זמן לא ידועים

רבים מתושבי הדרום נאלצו לעזוב את ביתם לבתי קרובי משפחה ומכרים, לקיבוצים, למשפחות מארחות ולמסגרות שפתחו את שעריהן לטובת

תושבי הדרום. חלק מהתושבים עזבו את ביתם למספר ימים וחלקם אף למספר שבועות. עזיבת הבית מכורח לפרקי זמן בלתי ידועים, מותירה משקעים רבים בקרב המשפחות והילדים. החזרה לבית נותנת לילד תחושת יציבות וביטחון.

חשיפה לאירועי מלחמה

במהלך תקופה זו שיעור החשיפה לאירועי מלחמה גבוהה במיוחד: השמעת אזעקות, נפילת רקטות, טילים ופצצות מרגמה, הרגשת ההדף של הנפילה, היכרות עם בני משפחה וחברים המשרתים בצבא וחוו את אירועי המלחמה, היכרות עם בן משפחה/ חבר/מכר רחוק שנפגע, נפצע או חלילה נהרג מריסים / נפילה.

תגובות רגשיות בעת האירועים

ניתן ללמוד כי רבים מהילדים ובני הנוער מגיבים ברמות גבוהות של פחד וחרדה למצב: חשש גבוה לפגיעה ומוות של בן משפחה. תגובות רגשיות נפוצות נוספות הן חוסר אונים, פחד, זעזוע.

השפעת אירועי המלחמה על מצבם הרגשי של הילדים

ניתן ללמוד כי למלחמה השפעה על הילדים במגוון תחומים: תפקוד: השתתפות בפעילויות הנחשבות למסוכנות, קשיים ללמוד ולהתרכז, ירידה בהישגים הלימודיים, השתתפות נמוכה בפעילויות אחרי הלימודים וריבוי קונפליקטים עם חברים. יש גם עדויות לשימוש מוגבר בחומרים כגון אלכוהול וסמים ("קלים"). חרדה: חששות לחיי בני משפחה, חששות לחיי הילד/הנער עצמו, חששו להיות לבד בית, סיזימים וכדומה. דיכאון: תחושות עצב ואובדן. בגיליון הבא נדון על דרכי הטיפול במצבים אלו.